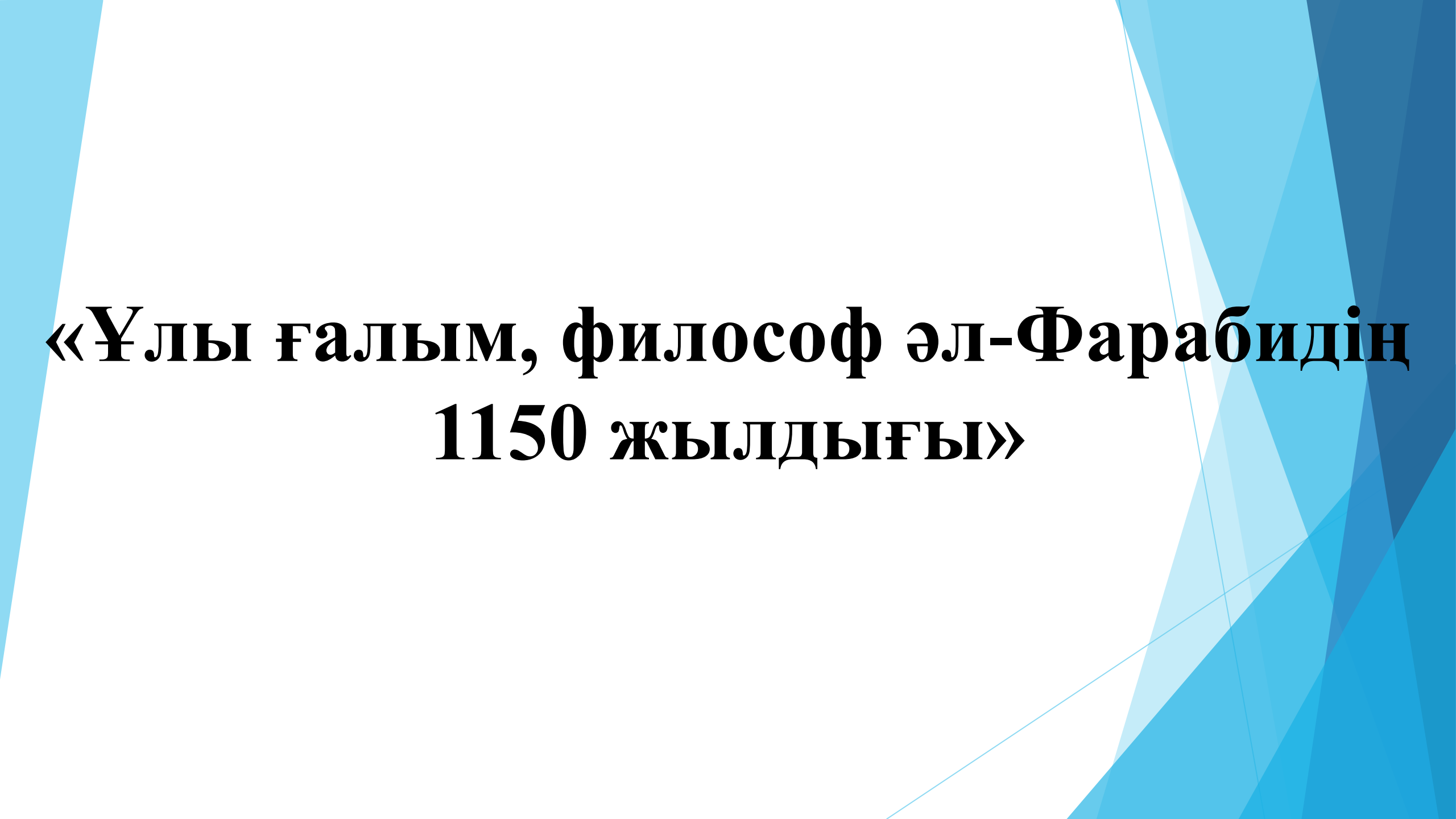
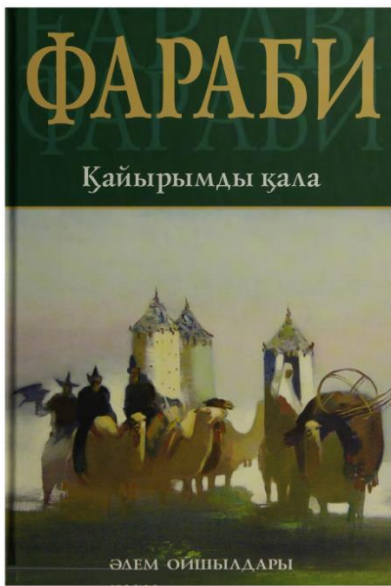

The background features abstract, overlapping geometric shapes in various shades of blue, ranging from light sky blue to deep navy blue. These shapes are primarily located on the left and right sides of the frame, creating a modern, dynamic backdrop for the central text.

«Ұлы ғалым, философ әл-Фарабидің 1150 жылдығы»

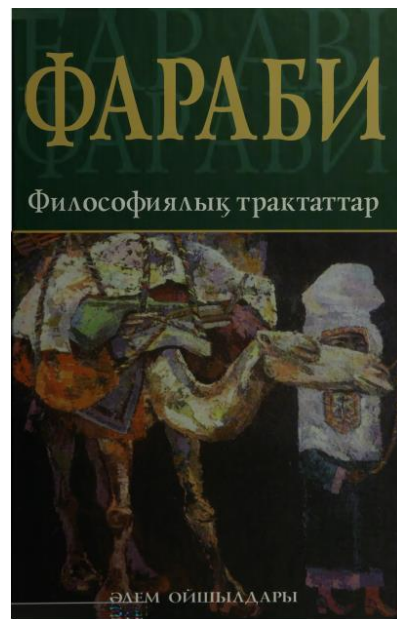
Шығыстың ғұлама ойшылы Әбу Насыр әл-Фараби 870 жылы бүгінде Отырар аталатын, Арыс өзенінің Сырға барып құятын сағасындағы Фараб қаласында дүниеге келді. Фарабидің толық аты-жөні Әбу-Насыр Мұхаммед Иби Мұхаммед ибн Ұзлағ ибн Тархан Әл-Фараби.

Әл-Фараби – көрнекті ойшыл, өзінің замандастарының арасындағы ең ірі ғалым, философ және шығыс аристотелизмінің ең ірі өкілі. Өзінің білімділігі мен сауаттылығының арқасында "Екінші Ұстаз" атауына ие болды. Әл-Фарабидің шығармашылық мұрасы орасан зор (150-ге жуық философиялық және ғылыми трактаттар), ал оның айналысқан ғылыми салалары ол – философия мен логика, саясат пен этика, музыка мен астрономия. Ғылыми еңбектерінің ең әйгілісі "Қайырымды қала тұрғындарының көзқарастары жайлы трактат" деп аталады. Оның атақты “Музыка туралы үлкен трактат” деген шығармасы әлемнің көптеген тілдеріне аударылған.

Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019.

Т.1: Қайырымды қала. - 2019. - 248 б. «Қайырымды қала» трактатында әл-Фараби әлеуметтік әділеттілік пен еркіндікті орнықтыратын — ізгілікті қоғам туралы ой қозғайды. Мұндай қоғамды ұлы ойшыл «әрбір адам екінші адамның өмір сүруіне қажетті үлесін беретін, бір-біріне көмектесетін адамдарды біріктіру арқылы ғана адам өз табиғатына сай жету дәрежесіне ие болатын» қоғам түрінде елестетеді. Халықтың аз қамтамасыз етілген топтарын мемлекеттік қолдау туралы бұдан мың жылдан астам бұрын айтылған ғұлама идеясы бүгінгі күні де мемлекеттің ішкі саясатындағы басты міндеттердің бірінен саналады. Әл-Фараби мұндай қоғамды тумысынан табиғат берген он екі қасиеті бар ақылды, білімді, сабырлы, рухани билікті ізгілікті билікпен ұштастыратын, адам қасиеттерін бағалауға қабілетті адам басқаруы керек дейді.

Әбу Насыр әл-Фараби;
Абай клубы. - 2019.

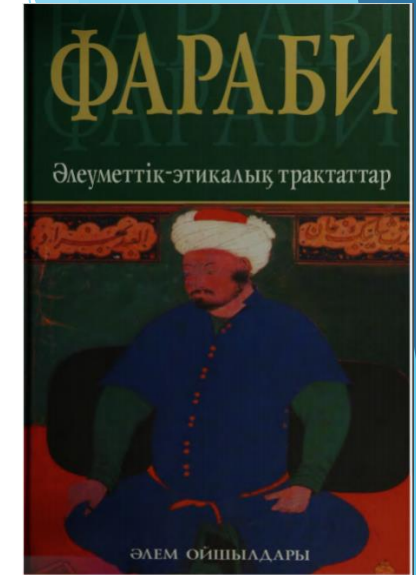
7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық

Т.2: Философиялық трактаттар. - 2019. - 224 б.

Оларда әл-Фараби қайырымдылық, ізгілік, ар-ождан, даналық, кішіпейілділік секілді қасиеттерге философиялық тұрғыдан өз көзқарасын білдіреді. Бақыт және оған жету жолдары туралы айтады. "Адам өмірінің мақсаты бақытқа жету болғандықтан, ең алдымен оның не екенін ұғынуы және сол бақытқа жету үшін не істеуге тиіс екенін білуі қажет" дейді автор. Адамзат қоғамының дұрыс бағытта дамуы әлеуметтік тәртіпке, әлеуметтік құндылықтар жүйесіне тікелей байланысты екенін көрсетеді.

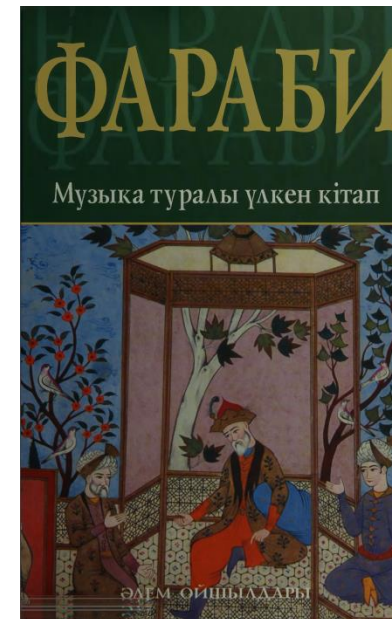
Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019. Әлеуметтік-этикалық трактаттар. - 2019. - 288 б.

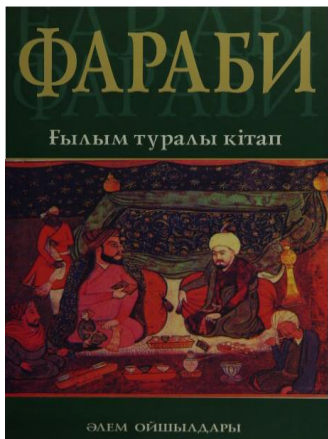
Оларда әл-Фараби қайырымдылық, ізгілік, ар-ождан, даналық, кішіпейілділік секілді қасиеттерге философиялық тұрғыдан өз көзқарасын білдіреді. Бақыт және оған жету жолдары туралы айтады. "Адам өмірінің мақсаты бақытқа жету болғандықтан, ең алдымен оның не екенін ұғынуы және сол бақытқа жету үшін не істеуге тиіс екенін білуі қажет" дейді автор. Адамзат қоғамының дұрыс бағытта дамуы әлеуметтік тәртіпке, әлеуметтік құндылықтар жүйесіне тікелей байланысты екенін көрсетеді.

Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019. Музыка туралы үлкен кітап. – 2019. - 216 б

Бұл еңбекте музыкалық өнердің теориялық және практикалық мағынасын ашатын әл-Фараби шығармасының қазақ тіліне алғаш аударылған нұсқасы берілген. Онда музыка теориясы бойынша үлкен тарихнамалық материалдар қолданылған, музыкалық өнердің практикалық мағынасы мен адамның рухани әлемін қалыптастырудағы маңызы ашып көрсетілген.

Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019.

Ұлы ойшылдың шығармалар жинағына енген бұл том әл-Фарабидің ғылымдағы, оның жаратылыстанудағы, яғни медицина, физика, химия және т.б. салалардағы, сондай-ақ «ғылым патшасы» аталған математикадағы ізденістерге арналады. Бұл томға ғалымның «Евклидтің бірінші және бесінші кітап кіріспесіндегі түсініксіз тұстарды түсіндіру», «Геометриялық денелердің табиғи құпиялары мен рухани шебер амалдар туралы кітап», «Адам денесінің мүшелері туралы Аристотельмен келіспеген Галенге айтылған уәждер» және белгілі трактаттары енген.

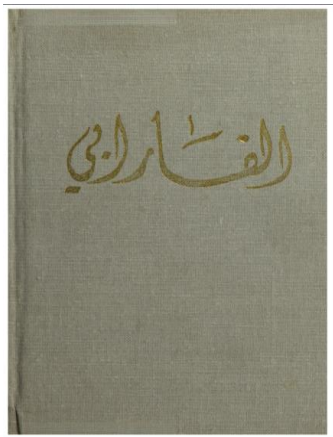
Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019. Ой-сана туралы кітап. - 2019. -256 б.

Әл-Фарабидің жаратылыстану саласында сақталып қалған шығармаларының өзі - математика, физика, астрономия, оптика, метеорология салалары бойынша мол ғылыми-теориялық және тәжірибелік деректер жайлы баяндалған.

Әбу Насыр әл-Фараби: 7 томдық жинағы. - Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы. - 2019. Ә.Әлімжанов. Ұстаздың оралуы. - 2019. - 280 б.

Бұл кітапта Әбу Насыр әл-Фарабидің өмір баяны жайлы, жаратылыстанудағы, яғни медицина, физика, химия, астрономия және т.б. салалары жайлы жазылған.

Әл-Фараби. Әлеуметтік – этикалық трактаттар: Монография / Әл-Фараби; Жауапты ред. А. Х. Қасымжанов; Қазақ ССРға, Философия және право ин-ты. – Алматы: Ғылым, 1975. – 420 б.

Әлеуметтік-этикалық көзқарастарды «метафизикалық» және космологиялық конструкцияларға (құрылымдарға) «сыйыстыру» әл-Фараби көзқарастарының ерекшеліктерің бірін құрады. Бұл кітапқа төрт трактат еніп отыр: 1) «Китаб ат-танбих' ала сабил ас-са' ада» («Бақыт жолын сілтеу»), 2) «Китаб ас-сийаса алмаданийа» («Азаматтықсаясат»), 3) «Фусул ал-мадани» («Мемлекеттік қайраткерлердің нақыл сездері»), 4) «Китаб тахсил асса 'яда» («Бақытқа жету туралы») баяндалған.

Әл-Фараби. Философиялық трактаттар : монография / Әл-Фараби ; Философия және право ин-ты. - Алматы : Ғылым, 1973. - 446 б.

Философиядағы әл-Фараби шығармашылығына арналған зерттеулер, әлемдік мәдениетке танымал болған оның еңбектерінің биобиблиографиясы енді. Бұл басылым Шығыс пен Батыс ориенталистерінің интегралды өзара әрекетінің зерттеушілік ауқымын кеңейтеді.

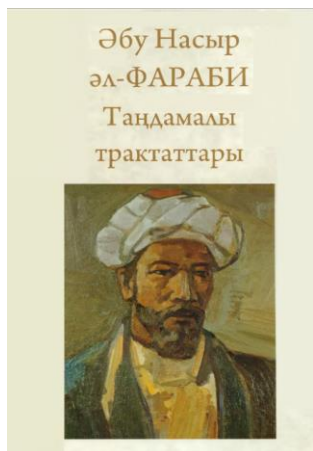
ӘБУНӘСІР
ӘЛ-ФАРАБІ

870—950

Әбу Насыр әл-Фараби. Трактат және өлеңдер: монография / Әбу Насыр әл-Фараби; ауд А. Нысаналин. – Алматы. Жазушы, 1974, - 40 б.

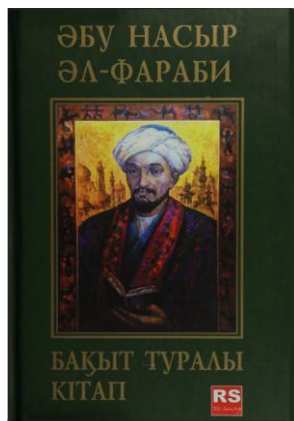
Әл-Фараби «Поэзия өнері жайлы» трактатында негізінен араб метрикасына сәйкес мәселелерге — бәйіттің соңғы дыбысы, ұйқас, бір бунақ немесе жолдағы қысқа дауыстылар саны, олардың өлең өлшеміне қатысты және т.б. тек араб поэзиясының өзіне ғана тән сұрақтарын талдап, сонымен қатар поэзияның оған жақын өнер — риторикада қолданылу ерекшеліктеріне қатысты тұжырым жасайды. Әдебиет теориясының «еліктеу» теориясына жан-жақты, әрі терең талдау жүргізеді.

Әл-Фараби. Таңдамалы трактаттары / Құраст.: Ә.Нысанбаев, Ғ.Құрманғалиева, Ж.Сандыбаев. - Алматы: «Арыс» баспасы, 2009. - 656 б.

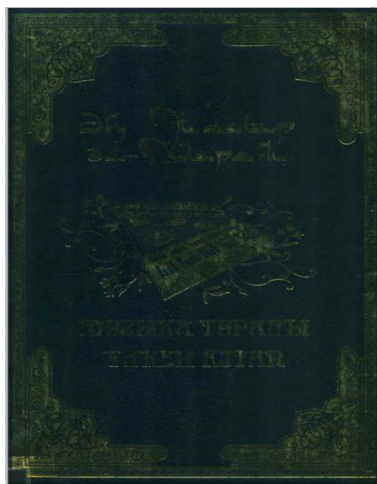
Бұл кітап данышпан бабамыздың философиялық трактаттарын өз мұрагерлерімен неғұрлым толыққанды таныстыру жолындағы ірі қадамдардың бірі ретінде танылуға тиіс.

Бұл кітапқа ғұлама ғалымның бұрын орыс тілінен аударылған туындыларына қоса, араб тілінен тәжімеленген «Азаматтық саясат», «Бақытқа жету жайында», «Теология», «Ғылымдардың жіктелуі туралы сөз», «Музыка туралы үлкен кітап» секілді трактаттары да еніп отыр.

Бақыт туралы кітап: Таңдамалы трактаттар / Әбу Насыр әл-Фараби – Алматы: RS; Халықаралық Абай клубы, 2015. - 836 б.

Бұл кітапта Әбу Насыр әл-Фарабидың философиялық, әлеуметтік-этикалық трактаттары, музыка туралы үлкен кітап және ғылым саласына (оның ішінде геометрия жайлы) арналған еңбектеріне тоқталған.

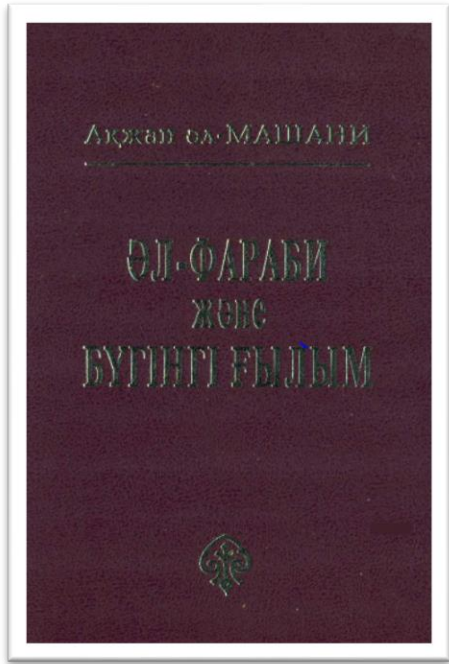

ӘбуНасырәл-Фараби. "Музыка туралыүлкен кітап". Ауд.: Ж.Сандыбаев. Алматы: "Колор", 2008. -751 б.

Бұл еңбекте музыкалық өнердің теориялық және практикалық мағынасын ашатын әл-Фараби шығармасының қазақ тіліне алғаш аударылған нұсқасы берілген. Онда музыка теориясы бойынша үлкен тарихнамалық материалдар қолданылған, музыкалық өнердің практикалық мағынасы мен адамның рухани әлемін қалыптастырудағы маңызы ашып көрсетілген.

«Әл-Фарабиді зерттеушілер»

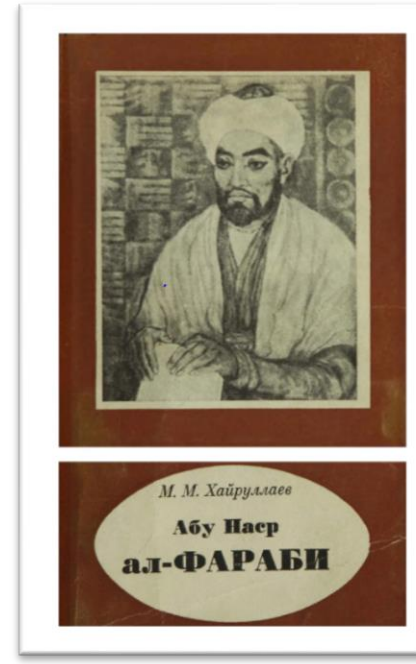
Әл-Фарабидің ғылыми қызығушылықтары таң қаларлықтай кең. Оның мұрасында математика, медицина бойынша еңбектері бар; ол Алдыңғы Шығыс музыкасының теориясына, алхимия мен магияға қатысты маңызды еңбектерді жазды. Алайда, оның шығармаларының көп бөлігі философияның, логиканың, таным теориясының, психологияның, этиканың, саясаттың, әлеуметтанудың түрлі аспектілеріне арналған. Фарабидің дәл осы ғалымдық іс-әрекеті оны әлемдік мәдениетті жасаушылардың қатарына қойды. Бұл блокта ғалымдар әл-Фарабидің ғұлама еңбектеріне, шығармашылығына аса қызығушылық танытқан, әлемдік деңгейде зерттеген кітаптар орын алды.

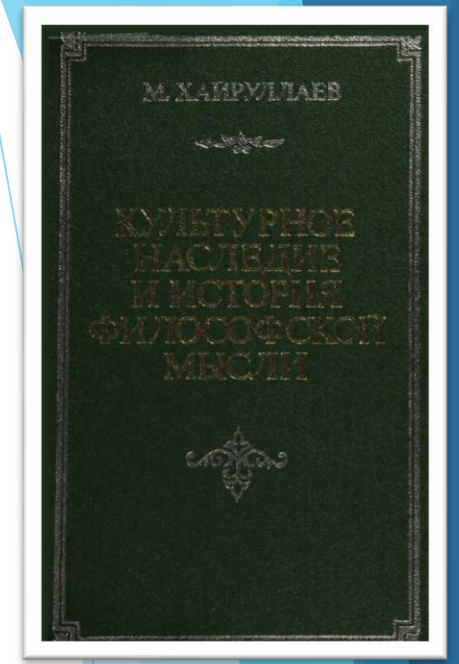
Әл-Машани, Ақжан Жақсыбекұлы. Көп томдық шығармалар жинағы [Мәтін] : жинақ / А. Ж. Әл-Машани ; ред. алқа Ш. А. Абдраман [және т. б.]. - Алматы : «Алатау» баспасы, 2007 . 6-т. : Әл-Фараби және бүгінгі ғылым - 224, б

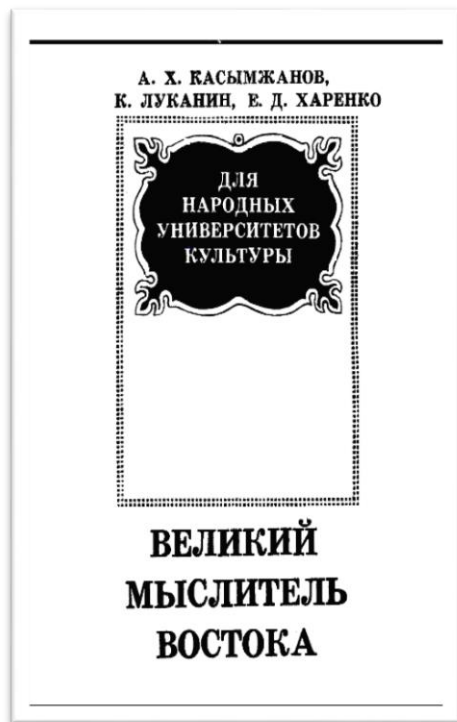
Әл-Машани, Ақжан Жақсыбекұлы. Көп томдық шығармалар жинағы [Мәтін] : жинақ / А. Ж. Әл-Машани ; ред. алқа Ш. А. Абдраман [және т. б.]. - Алматы : «Алатау» баспасы, 2010 . 16-т. : Әл-Фараби және музыка. - 368, б

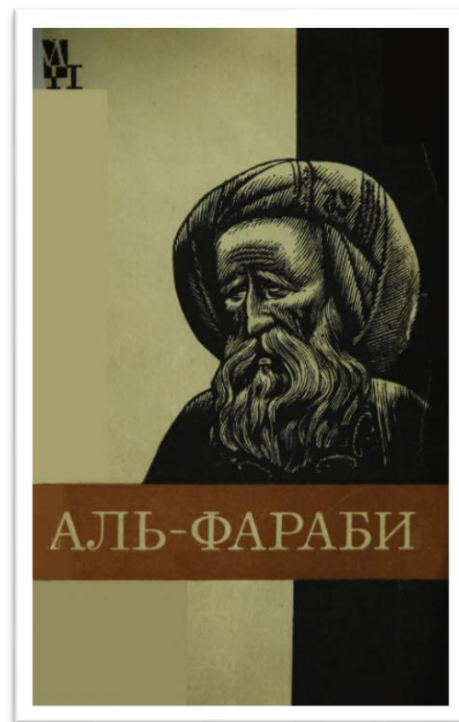
Хайруллаев, Музаффар Мухитдинович. Абу Наср аль-Фараби: 873-950 / М. М. Хайруллаев ; АН СССР. - М. : Наука, 1982. – 301 с.

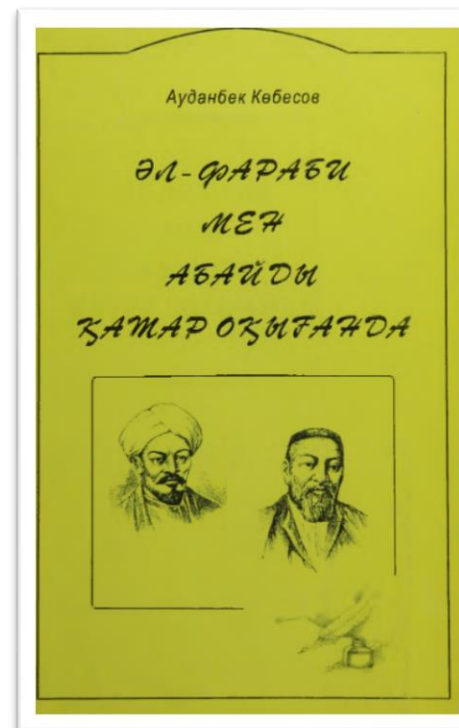
Хайруллаев, Музаффар Мухитдинович. Культурное наследие и история философской мысли / М. М. Хайруллаев . - Ташкент : Узбесистан, 1985. – 262 с.

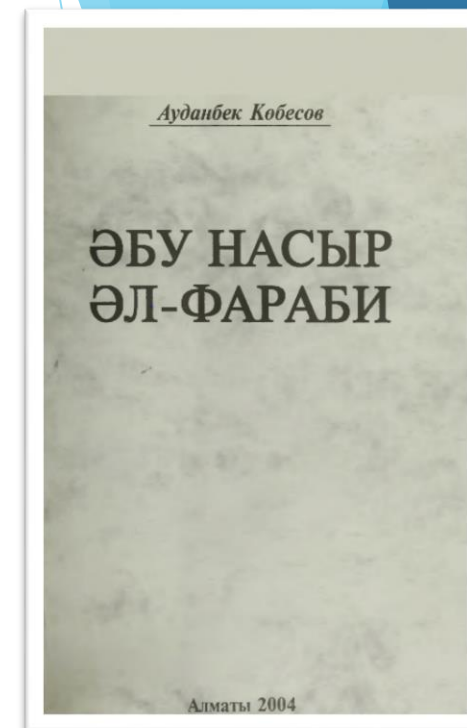
Касымжанов, Агын Хайруллович.
Великий мыслитель Востока : для
народных университетов культуры /
А. Х. Касымжанов, Р. К. Луканин, Е.
Д. Харенко. - Алма-Ата : Казахстан,
1975. – 55 с.

Касымжанов, Агын. Абу-Наср аль-Фараби
(Мыслители прошлого) – М.: Мысль, 1982. –
198: тг.

Көбесов, А. Әл-Фараби
мен Абайды қатар оқығанда:
зерттеу еңбек / Ауданбек
Көбесов; әл-Фараби атын.
ҚазҰУ.- Алматы: Қазақ ун-ті,
2006.- 54 б.

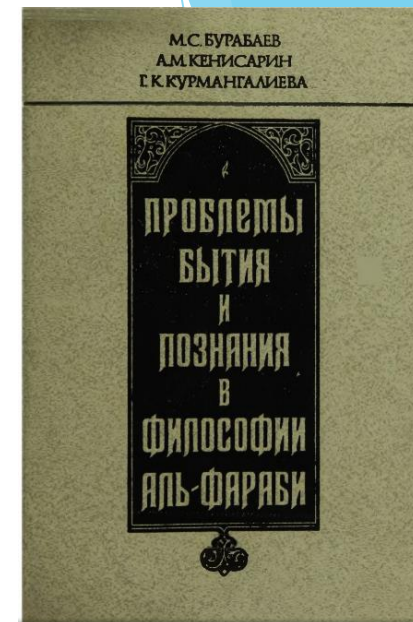
Көбесов, Ауданбек. Әбу Насыр әл-
Фараби [Мәтін] : монография / А.
Көбесов; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. -
Алматы : Қазақ ун-ті, 2004. - 174, [2]
б. - ISBN 9965-12-684-4 : 309.20 тг.

Алтаев, Жақыпбек. Әл-Фараби өркениеттер сұхбатында : көптомдық шығармалар жинағы / Ж. Алтаев ; Әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2017. - 7-т. - 322 б.

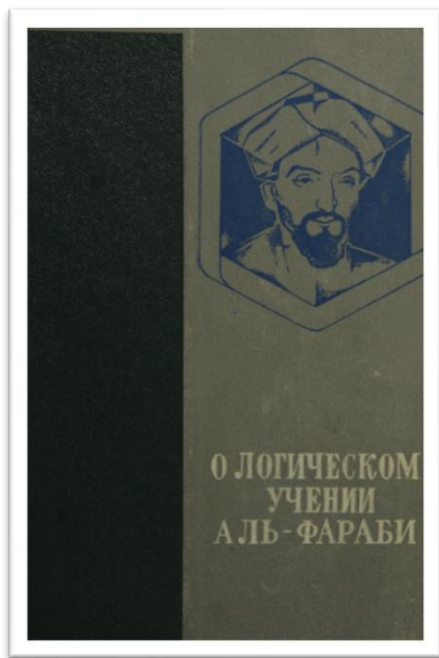
Алтаев, Жақыпбек. Әл-Фараби және ислам философиясы : оқу құралы / Ж. Алтаев, Ж. А. Әмірқұлова ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2012. – 161 б

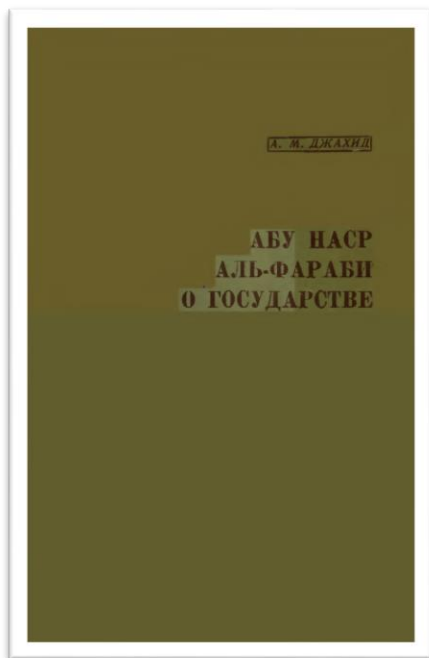
Бурабаев, М. С. Проблемы бытия и познания в философии аль-Фараби: монография / М. С. Бурабаев, А. М. Кенисарин, Г. В. Курмангалиева; АН КазССР, Ин-т философии и права. - Алма-Ата : Наука. КазССР, 1988. - 221 с.

«Қазіргі заманғы фарабитану»

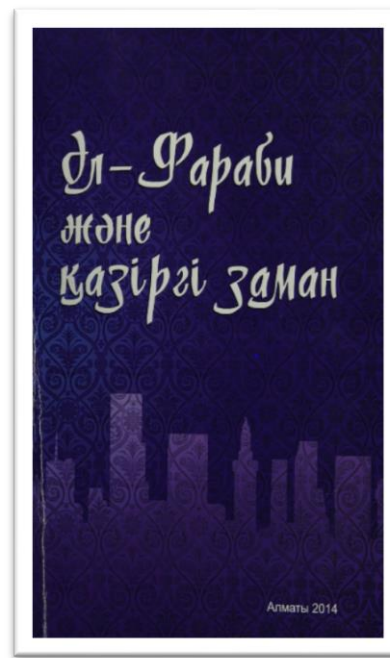
Фарабидің әдебиет әлеміне қатысты ғылыми еңбектері мен жеке шығармашылығы белгілі ғалымдар А.Машанов, Х.Сүйіншәлиев, М.Мырзахметов, Р.Бердібай, Н.Төрекұлов зерттеулеріне арқау болды. Ә.Дербісәлиев, А.Көбесов, Б.Ғафуров, Н.Келімбетов, Т.Медетбаев еңбектерінде Фараби мұраларының әдеби қырына назар аударылды. Фарабитанушылардың ғылыми еңбектері, монографиялары, зерттеу еңбектері ұсынылып отыр.

О логическом учении аль-Фараби : монография / М. С. Бурабаев, А. С. Иванов, Е. Д. Харенко ; Ин-т философии и права. - Алма-Ата : Наука, 1982. – 197с.

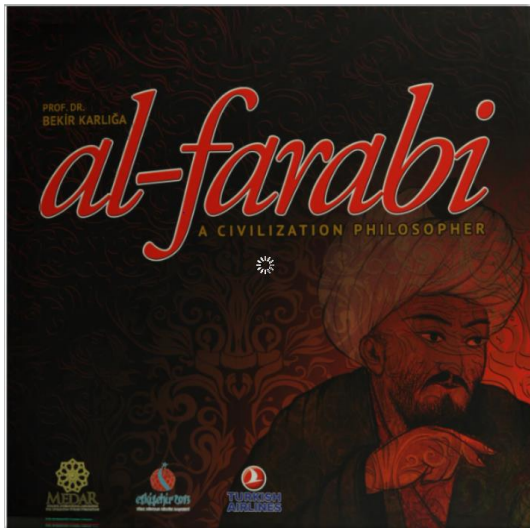
Джахид, Али Мухамед Реза. Абу Наср аль-Фараби о государстве / отв. ред. А.М. Богутдинов. - Душанбе :Дониш, 1966. - 118 с.

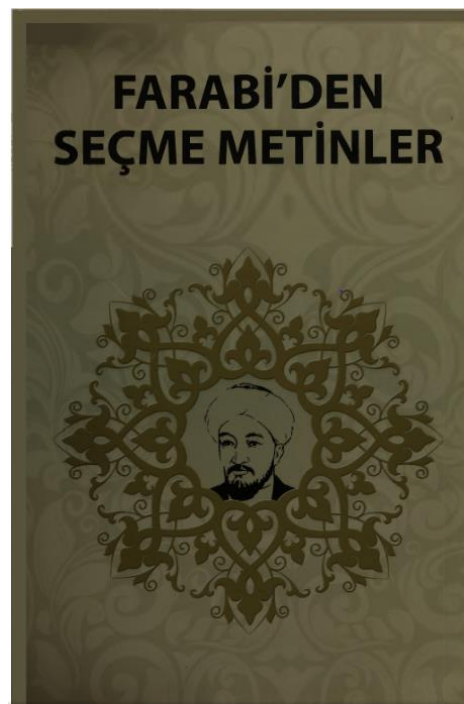
Әл-Фараби және қазіргі заман : оқу құралы / Ғ. М. Мұтанов, К. Х. Таджикова, М. Ш. Хасанов және т. б. ; әл-Фараби атын. ҚазҰУ. - Алматы : Қазақ ун-ті, 2014. – 231 б

Әбдіраманов Ш. Әл-Фараби көпірі. Алматы: Жалын, 1988. -224 б.

Karliğa, Bekir. Al-Farabi : a Civilization Philosopher / B. Karliğa ; The National Coordination Committee (Turkey) for the Alliance of Civilizations. - Ankara : Uyum Ajans, 2016. - 99 p

Farabı'den Seçme Metinler : koleksiyon / [Türk Dünyası Kültür Başkenti Ajansi Yayinlari] ; ed. E. Okumuş. - Eskişehir : Ülkü Ofset, 2014. Al-Farabi's arithmetic, algebra and music's theory in modern education. Bidaybekov E.Y. Almaty, 2018

Назарларыңызға рахмет!

Әл-Фарабидің 1150 жылдығына арналған
көрменіңм толық нұсқасын біздің сайттан
(elib.kaznu.kz) көре аласыздар.